

ДО

Г-жа Анна Александрова

Председател на Комисия по правни въпроси в 44-то
Народно събрание

ДО

Г-жа Менда Стоянова,

Председател на Комисията по бюджет и финанси в
44-то Народно събрание

ДО

Г-н Георги Гьоков,

Председател на Комисията за взаимодействие с
неправителствените организации и жалбите на
гражданите в 44-то Народно събрание

ДО

Г-н Борис Ячев,

Председател на Комисията за борба с корупцията,
конфликт на интереси и парламентарна етика в 44-то
Народно събрание

КОПИЕ ДО:

Г-н Бойко Борисов,

министър-председател на Република България

Г-н Томислав Дончев

заместник министър-председател

Г-жа Екатерина Захариева

заместник министър-председател по правосъдна
реформа и министър на външните работи

ОТНОСНО: *Законопроект за изменение и
допълнение на Закона юридическите лица с
нестопанска цел, вх. № 054-01-60 от 1 юли 2020 г.
от ПГ Обединени патриоти*

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

С настоящото становище изразяваме безпокойството си относно внесения от ПП Обединени патриоти законопроект за допълнение и изменение на Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Считаме, че ако законопроектът бъде одобрен, това ще наложи неоправдани и дискриминационни ограничения върху дейността на гражданските организации, които и към настоящия момент изпитват затруднения с привличането на финансиране. Държавата не предлага механизми за подкрепа на такъв

тип организации, а с предложения законопроект се цели ограничаване на възможностите пред неправителствените организации да ползват подкрепата на чуждестранни дарители. Това би довело до прекратяване дейността на множество организации от неправителствения сектор и до нарушаване правото на свободно движение на капитали и правото на сдружаване.

Освен това, приемането на предложения законопроект ще доведе до:

- Допълнителна административна тежест за организациите, повечето от които оперират с ограничен човешки и финансов ресурс;
- Създаване на лост за селективно дискредитиране и елиминиране на "неудобни" организации и личности;
- Уронване репутацията на неправителствените организации, ползващи чуждестранни средства за осъществяване на идеалните си цели на местно ниво, чрез заклеимяването им като "агенти на чужди интереси", а не като радатели за положителна промяна в страна ни;
- Невъзможност за привличане на членове на Управителен Съвет на всяко НПО, чрез задължение за имуществена декларация и пряк контрол на членовете на УС от Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ), ефективно задушавайки управленските структури на неправителствения сектор;
- Пряк контрол и рестрикции върху гражданския сектор и застрашаване независимостта и ефективността му;

Внесеният законопроект следва да бъде разглеждан като пореден опит за ограничаване на основни права на гражданите. Това налага да се припомнят някои принципни положения.

България е правова държава, което означава, че тук действа принципът за върховенство на закона, че е демократична държава и държава - член на Европейския съюз (ЕС). Предложението влиза в разрез с това. Суверенът в България според конституцията е народът - т.е. гражданите. Това означава, че гражданите и техните организации имат право свободно да изразяват мнение, да извършват дейност и да вземат отношение към дейността на държавните институции, които самите те изпълчват. Обратно, държавните институции само по изключение могат да контролират гражданите и техните организации. Точно тук се размива яснотата за това кой на кого служи.

На следващо място, чуждестранните средства получени от неправителствения сектор се разглеждат като заплаха, като средство за чуждестранно "вмешателство", но като такава не се разглеждат чуждестранните средства, инвестирани в множество български компании. Напротив, във вторият случай, те се разглеждат като облагородяващи икономиката, като ключов фактор във формирането на БВП.

Законопроектът предлага също членовете на органите за управление да бъдат включени в обсега на закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество.

Ние сме страна по Конвенцията на ООН против корупцията и по две конвенции на Съвета на Европа - наказателната и гражданската конвенция против корупцията. Нито една от тези конвенции не предвижда и дори не препоръчва подлагането на неправителствения сектор под каквато и да е дейност, свързана с противодействието на корупцията. Тенденциите в антикорупционното законодателство предлагат държавите да развият законодателството си в посока борба с корупцията в частния сектор - обществени поръчки и други свързани дейности.

В законопроекта се предлага един сектор, който не е част нито от държавното управление, нито от бизнеса, да бъде подложен на борба с корупцията.

Асоциацията на българските лидери и предприемачи вярваме в значението на прозрачността в дейността на неправителствените организации и смятаме, че към момента съществуват всички необходими реквизити и механизми за нейното проследяване.

Припомняме всички форми на контрол и отчитане дейността на неправителствените организации, като част от закона за Юридическите лица с нестопанска цел:

- Годишен финансов отчет съгласно закона за счетоводството и се обявява в Търговски регистър и регистър на юридически лица с нестопанска цел.
- Годишен доклад (отчет) на дейността съгласно ЗЮЛНЦ и се обявява в ТРРЮЛНЦ - *доклада включва информацията относно съществените дейности, изразходените за тях средства, връзките им с целите и програмите на организацията и постигнатите резултати, размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства, вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите, финансовия резултат.*
- Годишен отчет към НСИ по закона за статистиката.
- Годишна данъчна декларация по закона за корпоративното данъчно облагане.
- Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма по Закон за мерки срещу изпиране на пари.
- Изготвяне на оценка на риска по чл. 98, ал.5 от ЗМИП *((1) За да установят, разберат и оценят рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, лицата по чл. 4 изготвят собствени оценки на риска, като отчитат съответните рискови фактори, включително тези, които се отнасят до клиентите, държавите или географските зони, предлаганите продукти и услуги, извършваните операции и сделки или механизмите за доставка.*
(2) При изготвянето на оценките на риска по ал. 1 се съобразяват видът на лицето по чл. 4 и обемът на извършваната от него дейност.
(3) Алинеи 1 и 2 не се прилагат от лицата по чл. 4, т. 2в 1, които не попадат

едновременно и в друга категория лица по чл. 4.

(4) Лицата по ал. 3 с годишен оборот над 20 000 лв. изготвят оценка на риска чрез използване на критерии за оценка на риска, изготвени и публикувани от Държавна агенция "Национална сигурност"

(5) Лицата по ал. 3, независимо от годишния си оборот, могат да изготвят оценка на риска по ал. 4 и когато преценят, че е налице опасност от използване на дейността им за:

1. изпирание на пари или финансиране на тероризъм от отделни терористи, терористични организации и лица, финансиращи тероризма;
2. прикриване финансирането на тероризъм чрез използването на лица със законни цели и дейност, включително с цел избягване блокиране на финансови средства и други финансови активи или икономически ресурси;
3. отклоняване на средства, предназначени за законни цели, към отделни терористи, терористични организации и лица, финансиращи тероризма.

(6) Оценките на риска по ал. 1 и 4 се актуализират периодично. Сроковете, редът и допълнителните изисквания към оценките на риска, както и факторите,

които следва да се съобразят при изготвянето на оценката на риска по ал. 1 и 4, се определят с правилника за прилагане на закона.

(7) Оценките на риска по ал. 1 и 4 се документират и се съхраняват по реда на глава трета, раздел I.

(8) Оценките на риска по ал. 1 и 4 са достъпни за дирекция "Финансово разузнаване" на Държавна агенция "Национална сигурност"; и за органите за надзор.

(9) Въз основа на изготвените оценки на риска лицата определят рисковия профил на клиента и на деловото взаимоотношение с него и прилагат мерките по

този закон в съответствие с определения рисков профил.)

- План за въвеждащо и продължаващо обучение на служителите за запознаването им с изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им - Лицата по чл. 4 от ЗМИП изготвят на годишна база план за въвеждащо и продължаващо обучение на служителите си за запознаването им с изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им. В плана се включва и текущо практическо обучение, насочено към разпознаване на съмнителни операции, сделки и клиенти, и предприемане на необходимите действия при възникнали случаи на съмнение за изпирание на пари или финансиране на тероризъм.
- Идентифициране на действителните собственици по ЗМИП и ЗМФТ - ЗМИП, Чл. 63, (6) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2019 г., в сила от 28.05.2019 г.) Данните за действителните собственици на фондации и сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, се заявяват за вписване, ако не са вписани на друго основание по делата или партидите на юридическите

лица с нестопанска цел в съответния регистър като физически лица. Когато лицата - действителни собственици на фондации и сдружения, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, са физически лица, които са различни от вписаните по изречение първо и които попадат в обхвата на § 2 от допълнителните разпоредби, данните за тях се заявяват за вписване. § 2. (1) "Действителен собственик"; е физическо лице или физически лица, което/които в крайна сметка притежават или контролират юридическо лице или друго правно образувание, и/или физическо лице или физически лица, от чието име и/или за чиято сметка се осъществява дадена операция, сделка или дейност, и които отговарят най-малко на някое от следните условия: 1. По отношение на корпоративните юридически лица и други правни образувания действителен собственик е лицето, което пряко или косвено притежава достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас в това юридическо лице или друго правно образувание, включително посредством държане на акции на приносител, или посредством контрол чрез други средства, с изключение на случаите на дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, което се подчинява на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността.

Индикация за пряко притежаване е налице, когато физическо лице/лица притежава акционерно или дялово участие най-малко 25 на сто от юридическо лице или друго правно образувание.

Индикация за косвено притежание е налице, когато най-малко 25 на сто от акционерното или дяловото участие в юридическо лице или друго правно образувание принадлежи на юридическо лице или друго правно образувание, което е под контрола на едно и също физическо лице или физически лица, или на множество юридически лица и/или правни образувания, които в крайна сметка са под контрола на едно и също физическо лице/лица.

2. По отношение на доверителната собственост, включително тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени

и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост, действителният собственик е:

а) учредителят;

б) доверителният собственик;

в) пазителят, ако има такъв;

г) бенефициент или класът бенефициери, или

д) лицето, в чийто главен интерес е създадена или се управлява доверителната собственост, когато физическото лице, което се облагодетелства от нея,

предстои да бъде определено;

е) всяко друго физическо лице, което в крайна сметка упражнява контрол над доверителната собственост посредством пряко или косвено притежание или чрез други средства.

3. По отношение на фондации и правни форми, подобни на доверителна собственост - физическото лице или лица, които заемат длъжности, еквивалентни

или сходни с посочените в т. 2.

(2) Не е действителен собственик физическото лице или физическите лица, които са номинални директори, секретари, акционери или собственици на капитала на юридическо лице или друго правно образувание, ако е установен друг действителен собственик.

(3) "Контрол" е контролът по смисъла на § 1в от допълнителните разпоредби на Търговския закон, както и всяка възможност, която, без да представлява индикация за пряко или косвено притежаване, дава възможност за упражняване на решаващо влияние върху юридическо лице или друго правно образувание при вземане на решения за определяне състава на управителните и контролните органи, преобразуване на юридическото лице, прекратяване на дейността му и други въпроси от съществено значение за дейността му.

(4) Индикация за "непряк контрол", е упражняването на краен ефективен контрол върху юридическо лице или друго правно образувание чрез упражняването на права чрез трети лица, включително, но не само, предоставени по силата на упълномощаване, договор или друг вид сделка, както и чрез

други правни форми, осигуряващи възможност за упражняване на решаващо влияние чрез трети лица.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 42 от 2019 г., в сила от 28.05.2019 г.) Когато, след като са изчерпани всички възможни средства и при условие, че няма основание за съмнения, не може да се установи като действителен собственик лице съгласно ал. 1 или когато съществуват съмнения, че установеното лице или лица не е

действителният собственик, за "действителен собственик", се счита физическото лице, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител. Задължените лица водят документация за предприетите действия с цел установяване на действителния собственик по ал. 1.

Сдружение "Асоциация на българските лидери и предприемачи" призоваваме компетентните органи за оценка необходимостта от предложението от ПП Обединени патриоти законопроект, да вземат под внимание гореизложените от наша страна доводи при обществено обсъждане на законопроекта.

Сдружение „Асоциация на Българските Лидери и Предприемачи“ е неправителствена организация, основана през 2011 г. от участници в програмата "Младите Лидери на

България" (Bulgarian Young Leaders Program). Нашата мисия е развиването на активно гражданско общество, вдъхновяване на лидерство и предприемаческа култура в България.

09 юли 2020 година

С уважение,

Кремена Дервенкова
Изпълнителен директор на ABLE